

Linnea2-konsortion yleiskokous

Aika: 31.3.2004 kello 9.15 - 11.20

Paikka: Helsingin yliopiston kirjasto, Fabianian auditorio, Yliopistonkatu 1, Helsinki

Läsnä: Osallistujalista liitteenä

1. Kokouksen avaus

Annu Jauhiainen avasi kokouksen.

2. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Kokouskutsu ja asialista olivat tulleet ajoissa. Läsnä oli 18 konsortion jäsenten edustajaa (liitteenä osallistujalista ja tarvittavat valtakirjat). Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

3. Kokouksen puheenjohtajan valinta

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Ari Muhonen.

4. Asialistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi

Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

5. Ohjelmiston hyväksymisprosessi (liite 1)

Voyagerin hyväksymisprosessi on kestänyt pitkään, mutta nyt ollaan päästy loppusuoralle. Kun sopimuksen liitteessä määritellyt korjausryhmät A, B ja B' ovat kunnossa, ohjelma voidaan hyväksyä. Tällä hetkellä ryhmien A ja B ongelmat on korjattu, mutta B'-ryhmän asioita testataan vielä UNICODE-versiossa. B'-ryhmään sisältyy skandivirhe, joka tarkkaan ottaen on korjattu, mutta sen sijaan UNICODE-versioon on syntynyt uusia skandivirheitä. Näistä keskustellaan vielä Endeavorin kanssa. Joka tapauksessa emme voi hyväksyä ohjelmistoa, jos siinä on yhtään skandivirheitä. Merkistöasioita on kuitenkin korjattu aktiivisesti, joten voidaan olettaa näiden skandiongelmienkin korjaantuvan pian. Kun kaikki kohdat on korjattu, Kansalliskirjasto tekee hyväksymisen kaikkien puolesta. Sen jälkeen siirrytään korjaamaan ja testaamaan C-ryhmässä ja Lista 2:lla lueteltuja virheitä. Näiden testaaminen ja analysointi on jo aloitettu Kansalliskirjastossa UNICODE-testiversiossa.

Kun ohjelmisto hyväksytään, hinnasta maksetaan 25 %. Kun UNICODE-versio on testattu ja hyväksytty, maksetaan 10 %. C-listan korjausten jälkeen maksetaan 5 % ja Lista 2:n korjausten jälkeen 5 %. Oletettavasti tänä vuonna tulee maksettavaksi mainitut 25 % ja 10 % eli yhteensä 35 %.

UNICODE-versio on edennyt Early Release -vaiheeseen, eli muutamat kirjastot USAssa käyttävät sitä tuotannossa. Kansalliskirjastossa

UNICODEa on testattu testipalvelimella niin paljon kuin on ehditty LINDAn ongelmien selvittelyn ohessa. Seuraava vuodenvaihde voisi olla meille realistinen versionvaihtojankohda UNICODEn osalta. Samalla vaihtuvat myös Oracle- ja Solaris-versiot. Versiopäivityksestä tulee mittava projekti, kun kaikki Linnea-verkon tietokannat pitää periaatteessa päivittää samaan aikaan, ettei UC:n ja UB:n toiminta häiriintyisi.

Amerikkalaisilla testaajilla ja käyttäjillä ei Endeavorin mukaan ole ollut ongelmia merkistöjen kanssa, vaikka Kongressin kirjastossa on kiinnitetty paljon huomiota niihin. Suomalaisessa UNICODE-testiversiossa on ollut merkkiongelmia, ja niiden syytä ei ole vielä löydetty.

6. Konsortion varat (liite 2)

Annu Jauhiainen kävi läpi raportin konsortion varojen käytöstä.

Tuloja on nyt enemmän kuin ennen, koska mukana on liittäjäjäseniltä saadut liittymismaksut ja lisää käyttömaksuja sekä Lahden korkeakoulukirjastolta takautuvasti perityt viime vuoden tukimaksut.

Tämän vuoden huhtikuun EndUseriin maksetaan matka-avustusta 1700 € / esityksestä tms. vastuullinen osallistuja. Euroopan EndUseriin (syyskuussa) on ohjausryhmässä päätetty maksaa matka-avustusta korkeintaan 300 € / esityksestä tms. vastuullinen osallistuja. E-EndUser -avustusten arvio puuttuu vielä varauksista, koska lähtijöiden määrää ei vielä tiedetä.

Konsortion varat on ollut tapana esittää senhetkisen tilanteen mukaan, raporttina taaksepäin. Toivottiin, että taulukossa eriteltäisiin tulot ja menot vuosittain sekä arvioitaisiin myös tulossa olevat tulot ja menot. Toisin sanoen raportin rinnalle tulisi budjetti.

Konsortiolla ei ole vuoden 2004 laite- ja muiden hankintojen jälkeen enää paljon varoja. Ehdotettiin, että esimerkiksi matka-avustusten jakamista pitäisi harkita uudelleen. Konsortion jakamien avustusten taustalla on ollut se, että AMKIT ovat päässeet OPM:n projektirahan avulla suurin joukoin osallistumaan käyttäjäryhmien kokouksiin. Siksi Linnea2-konsortion varoin on haluttu tukea myös yliopistokirjastolaisten kokousmatkoja. Matka-avustusten lopettaminen ei saanut kannatusta, koska kokouksista saadaan paljon hyvää tietoa ja kontakteja.

Päätökset:

- Halutaan siirtyä konsortion varojen tarkastelussa vuosittaiseen budjettimalliin (vaikka siihen jäisikin paljon kysymysmerkkejä). Annu Jauhiainen suunnittelee taulukon ensi vuodeksi uudelleen.
- Ohjausryhmä harkitsee matka-avustusten myöntämistä rahatilanteen mukaan vuosittain.

7. Laitteistohankinnat v. 2004 (liite 3)

Juha Hakala esitteli kuluvan vuoden laitteistohankintoja.

Tietokantamme kasvavat ja niiden käyttö kasvaa - siksi laitteiston päivitystarpeet nousevat aina säännöllisin väliajoin esille.

Levypäivitystä on suunniteltu jo pitkään, koska levyt ovat mekaanisia laitteita jotka vikaantuvat helpommin vanhetessaan. Päivitys oli pakko tehdä nyt, kun levytila alkoi olla jo vähissä domaineissa 1 ja 3. Lisäksi domainiin 2 hankittiin uusi levy. Nyt hankitut Sun StorEdge 6120 -levyt ovat tuoretta teknologiaa, ja ne saatiin varsin edullisesti. Sunin vuonna

2004 julkistamat uudet palvelimet tukevat 6120-levyjä, joten niitä ei tarvitse uusia sitten kun Sanni vaihdetaan. Domainit 4 ja 5 saavat uudet levyt näillä näkymin ensi vuonna - näillä domaineilla ei ollut pulaa levytilasta, joten nykyistä levyä voi käyttää vielä vuoden.

WebVoyage-käyttö on lisääntynyt voimakkaasti, ja alkuvuodesta 2004 todettiin että nykyisen Netra t1-edustakoneklusterin kapasiteetti ei enää riitä hiljattain tehdystä muistilaajennuksesta huolimatta. Kahdeksan Sun V240 -konetta on nyt tilattu, ja ne saadaan Sunin Matching grant -ohjelman ansiosta neljän hinnalla. Kun nämä uudet edustakoneet saadaan asennettua toivottavasti kesään mennessä ja lisäksi myös Alteon-kytkimillä tehtävä kuormantasaus saadaan toimimaan entistä tehokkaammin, pitäisi WebVoyage-käytön vasteaikaongelmien kadota kokonaan, sillä uudet laitteet ovat selvästi vanhoja tehokkaampia. Loputkin kirjastot voivat laitevaihdon jälkeen luopua luettelonsa csc.fi-osoitteen käytöstä.

Domain1:een on hankittu lisää muistia, koska swap-tila on tämän kevään aikana loppunut kesken kolme kertaa.

Jos tietokantojen käyttö ei parin lähivuoden aikana lisäännä dramaattisesti, nyt tehtävillä laitteistopäivityksillä pitäisi selvittää niin pitkään kunnes palvelin uusitaan. Uuden palvelimen hintaa on vielä vaikea arvioida.

Esitettiin, että uuden palvelimen hankintaan pitäisi pyrkiä saamaan keskitetty rahoitus OPM:ltä. Tämä avustaisi kaikkia yliopistoja tasapuolisesti. Jos palvelimen vaihto tapahtuisi 2006, olemme kuitenkin ilmeisesti jo myöhässä valtion budjettineuvotteluja ajatellen. Ministeriöllä ei tule olemaan tällaisia varoja nykyisessä budjettikehyksessä. Ehdotettiin, että palvelinhankinta lykättäisiin vuoteen 2007, jotta ehtisimme mukaan budjettineuvotteluihin. On mahdollista, että pärjäisimme nykyisellä laitteistolla jopa vuoteen 2007, ellei tapahdu jotakin odottamatonta. Esimerkiksi UNICODE-versio voisi vaatia yllättäen paljon lisää muistikapasiteettia.

Päätökset:

- Annu Jauhiainen ottaa yhteyttä OPM:öön ja selvittää miten keskitetyn rahoituksen asiassa pitää edetä.
- Lykätään uuden palvelimen hankinta vuoteen 2007 sillä varauksella, että niin pitkään on mahdollista selvittää vanhalla palvelimella.

8. Kaukopalveluohjelmiston hankinta (liite 4)

Kaukopalveluohjelmiston hankinta on kulkenut mukana suunnitelmissa jo 80-luvulta lähtien, jolloin VTLS lupasi rakentaa sen meille. Linnea2-kaudella on vallinnut vakaa aikomus ostaa kaukopalveluohjelmisto Endeavorilta. Ohjausryhmä päätti hankinnasta viime syksynä ja rahatkin olivat valmiina. Sitten selvisi, että Endeavorin aikaisemmin antama hinta koskikin vain yhtä kaukopalvelutietokantaa. Hinta nousi viisinkertaiseksi ja päätös piti perua.

Asiaa on pohdittu nyt mm. ohjausryhmässä ja Linnea-III -työryhmässä. Nyt ei kannata takertua siihen, että tämä on ollut kauan suunnitelmissa. Suunnittelu pitää aloittaa puhtaalta pöydältä; millainen ohjelmisto tarvitaan, jos tarvitaan? Kaukopalvelun määrä on romahtanut elektronisten aineistojen myötä. Jos Universal Borrowing otetaan käyttöön laajemmin suomalaisessa Voyager-verkossa, se tulee kattamaan suuren osan Voyager-kirjastojen välisestä lainauksesta. On tehtävä linjaus, halutaanko siirtyä asiakastoimiseen kaukopalveluun. Asiakastoimisuus ja

maksut ovat isoja kysymyksiä, joita pitää pohtia tarkoin. Todettiin, että Voyagerista pitäisi saada kaikki mahdollinen hyöty irti, eikä takertua vanhoihin käytäntöihin.

Annu Jauhiaisen muutama kuukausi sitten tekemän kyselyn perusteella osa kirjastoista ei tarvitse kaukopalveluohjelmistoa lainkaan ja osa tarvitsisi sellaisen pikaisesti. Ehdotettiin, että perustetaan johtajista ja kaukopalvelijoista koostuva työryhmä selvittämään miten kaukopalvelua pitää kehittää. Sen jälkeen mietitään hankitaanko ohjelmisto, millainen ja mihin tarkoitukseen, yhdessä vai erikseen.

Päätös:

- Ohjausryhmä määrittelee selvitystyöryhmän rakenteen, tehtävät ja aikataulun. Kesäkuun alussa on ohjausryhmän kokous, jossa voidaan tehdä asiaa koskevat päätökset. Vapaaehtoiset osallistujat voivat ilmoittautua Annu Jauhiaiselle.

9. Raportti järjestelmän toiminnasta ja kustannusten jakautumisesta (liitteet 5, 6, 7, 8)

Annu Jauhiainen esitteli raportin Linnea2-järjestelmän toiminnasta vuonna 2003 (liite 5). Juha Hakala esitteli laitteistoa koskevan osan raportista. Myös kaksi edellisten vuosien raporttia ovat liitteinä muistin virkistämiseksi ja vertailun vuoksi (liitteet 6 ja 7).

Annu Jauhiainen esitteli kustannusten jakautumisen kirjastojen kesken (liite 8). Vuoden 2004 kustannuksista puuttuivat vielä Voyager-tukimaksut Endeavorin hidastelun vuoksi sekä Sun-tukimaksut uusien laitteistohankintojen vuoksi.

Keskusteltiin siitä, pitäisikö kustannusten jakokaavoja muuttaa. Kun kustannusten jakomalli määriteltiin Voyagerin käyttöönoton yhteydessä, sovittiin että asiaan palataan muutaman vuoden kuluttua uudelleen. Eri kustannuksilla on tällä hetkellä erilaisia jakokaavoja; esim. Sun- ja CSC-maksut jaetaan yliopistojen budjettien suuruuden mukaan ja Voyager-tukimaksun jako perustuu tietokantojen kokoon ja käyttäjämääriin, jotka arvioitiin monta vuotta sitten ja ovat nyt jo varmasti muuttuneet. Pitäisikö kustannusten jakoa yhtenäistää siten, että kaikkiin kustannuksiin käytettäisiin samaa jakokaavaa? Uuden jakokaavan pitäisi olla oikeudenmukainen kaikille ja se voisi perustua esimerkiksi tietokannan kokoon ja henkilökuntakäyttäjien määrään tai edelleen budjetin kokoon.

Päätös:

- Kehitetään uusi jakokaava vuoden loppuun mennessä ja ensi vuonna kustannukset jaetaan sen mukaan.

10. Ohjausryhmän toimintakertomus (liite 9)

Annu Jauhiainen esitteli ohjausryhmän toimintakertomuksen ajalta 27.3.2003-30.3.2004. Toimintakertomus hyväksyttiin muutoksitta.

11. Toimintasuunnitelma vuodelle 2004 (liite 10)

Annu Jauhiainen esitteli konsortion toimintasuunnitelman vuodelle 2004.

Kysyttiin, onko meidän aina pakko vaihtaa versioita sitten kun ohjelmisto on hyväksytty. Perusteina hyväksymisen jälkeisille versiovaihdolle

voidaan pitää ainakin sitä, että uusissa versioissa saadaan aina uusia piirteitä ja Endeavorin tuki koskee vain nykyistä ja kahta sitä edeltävää versiota.

12. Tiedotusasioita

LINDAn ongelmista puhuttiin kokouksessa toisaalla, mutta se on kirjattu tiedotusasioihin. LINDAn saatavuustietojen esille saaminen toimii taas, kymmenen viikkoa kestäneiden ongelmien jälkeen. Toimimattomuus alkoi, kun LINDA päivitettiin versioon 2001.2 tammikuun puolivälissä. Seitsemän viikon ajan Endeavor oli sitä mieltä, että tilanne korjaantuu, kunhan kaikki LINDAan tietoa syöttävät tietokannat on saatu samaan versioon 2001.2. Näin ei kuitenkaan käynyt. Vasta sen jälkeen Endeavor alkoi tutkia ongelmaa. Vika löytyi ohjelmakoodista: kun yksi käyttäjä oli saanut saatavuustiedot esille jostakin tietokannasta, Oraclen taulu lukkiutui, eivätkä toiset käyttäjät saaneet enää yhteyttä ko. tietokantaan. Kun ohjelmavirhe löytyi, se korjattiin LINDAan pikaisesti viikolla 13.

Kansalliskirjasto on aloittanut selvityksen siitä, mitä etuja ja haittoja olisi formaatin vaihtamisesta MARC21:een (MARC21-Fin -> MARC21). Mitään päätöksiä ei ole tehty. MARC21-Fin ja MARC21 ovat hyvin lähellä toisiaan. Nykyinen formaattimme muodostui aikoinaan sillä perusteella, että siitä voitiin tehdä täydellinen konversio takaisin FINMARCiin. Jos vaihtaisimme MARC21:een, täydellinen konvertoitavuus FINMARCiin menetettäisiin, mutta toisaalta MARC21 toisi paljon etuja kansainvälisen yhteismitallisuuden myötä. Aiheesta keskustellaan kirjastojen kanssa kevään mittaan, kun selvitystyö etenee.

Suomen Voyager-kirjastojen kokous on Otaniemessä TKK:lla 27.-28.5. Ohjelma tulee verkkoon viikolla 15.

Ohjausryhmän edellisen kokouksen pöytäkirjasta voi lukea lisää tiedotusasioita.

13. Muut asiat

Ei muita asioita.

14. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 11.20.

Ari Muhonen
puheenjohtaja

Nanna Hakala
sihteeri

